

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ
& ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Αν. Φ.: 86

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426
Email : atneke@culture.gr

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κα Αθανασία Αναγνωστοπούλου
2. Υπουργείο Εργασίας

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 2242/09.5.2022 Αναφορά με θέμα:
«Σχετικά με την εργασιακή και ασφαλιστική μεταρρύθμιση στο χώρο του πολιτισμού »

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 2242/9.5.2022 Αναφοράς της Βουλευτού κας Αθανασίας Αναγνωστοπούλου, σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες και σε ό,τι αφορά το ΥΠΠΟΑ, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Γενικά ως προς το έργο:

Το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, με τη συνδρομή του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και του Υπουργείου Οικονομικών, ανέλαβε πρωτοβουλία για τη διαμόρφωση ενός εργασιακού, φορολογικού και ασφαλιστικού νομοθετικού πλαισίου για τους επαγγελματίες και εργαζόμενους του πολιτιστικού και δημιουργικού τομέα, το οποίο θα αναγνωρίζει τις ιδιαιτερότητες του κλάδου και θα στοχεύει στην θωράκιση και ανάπτυξη του κλάδου και των ανθρώπων του.

Η αναγκαιότητα για την υλοποίηση αυτής της μεταρρύθμισης προϋπήρχε της πανδημίας, ωστόσο οι αμείλικτες συνέπειές της, με την ανάδειξη όλων των παθογενειών του ασφαλιστικού, εργασιακού και φορολογικού συστήματος του κλάδου, κατέστησαν την υλοποίηση του έργου επιτακτική.

Για τον λόγο αυτό το ΥΠΠΟΑ ανέλαβε πρωτοβουλία για τον σχεδιασμό, την εξασφάλιση της χρηματοδότησης και την υλοποίηση του έργου, σε συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία.

Έργο και αντικείμενο του έργου είναι, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες του κλάδου και την αξιολόγηση του υφιστάμενου εργασιακού και ασφαλιστικού θεσμικού πλαισίου των εργαζομένων και επαγγελματιών της τέχνης και του πολιτισμού, καθώς και ευρωπαϊκές καλές πρακτικές, η διαμόρφωση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου προτάσεων θεσμικών αλλαγών, κινήτρων (οικονομικών, φορολογικών, ασφαλιστικών) και άλλων μέτρων, με στόχο την αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό του εργασιακού και ασφαλιστικού πλαισίου, την τήρηση των εργασιακών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων των εργοδοτών, την υποστήριξη της δηλωμένης εργασίας, την απλούστευση του τρόπου αμοιβής και ασφάλισης και την εν γένει θωράκιση των εργασιακών και ασφαλιστικών δικαιωμάτων των εργαζομένων και επαγγελματιών της τέχνης και του πολιτισμού.

Το έργο ουσιαστικά έρχεται να επιλύσει την επί δεκαετίες έλλειψη ολιστικής αντιμετώπισης στην νομοθεσία της ιδιαιτερότητας των σχέσεων απασχόλησης των εργαζομένων και επαγγελματιών της τέχνης και του πολιτισμού και την έλλειψη νομοθετικής

πρωτοβουλίας για την καθιέρωση «καθεστώτος του καλλιτέχνη», συζήτηση που βρίσκεται σε εξέλιξη σε επίπεδο ευρωπαϊκό.

Ως εκ τούτου, η συγκεκριμένη μεταρρύθμιση θα εντάξει την Ελλάδα στις χώρες που έχουν μεριμνήσει για την θεσμοθέτηση ειδικού νομοθετικού πλαισίου για τους εργαζόμενους και επαγγελματίες της τέχνης και του πολιτισμού.

Πιο συγκεκριμένα, αντικείμενο του έργου αποτελούν:

- Η χαρτογράφηση της απασχόλησης στον Πολιτιστικό και Δημιουργικό Τομέα, η καταγραφή του υφιστάμενου εργασιακού και ασφαλιστικού πλαισίου των εργαζομένων του τομέα και η αποτύπωση των υφιστάμενων δυσλειτουργιών.
- Η διαμόρφωση αλλαγών στο υφιστάμενο εργασιακό και ασφαλιστικό θεσμικό πλαίσιο μέσω διαβούλευσης και δομημένων συζητήσεων με επαγγελματίες και σωματεία/ενώσεις επαγγελματιών του κλάδου και των επιμέρους τομέων του.
- Η διαμόρφωση πλαισίου με στόχο την τήρηση των εργασιακών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων εκ μέρους των εργοδοτών, την υποστήριξη της δηλωμένης εργασίας και την εν γένει θωράκιση των εργασιακών και ασφαλιστικών δικαιωμάτων των εργαζομένων.
- Η δημιουργία μιας ψηφιακής διαλειτουργικής πλατφόρμας ως μετεξέλιξη του Μητρώου Καλλιτεχνών που δημιουργήθηκε εν μέσω της πανδημίας προκειμένου να στηρίξει τους επαγγελματίες του κλάδου. Στόχος του Υπουργείου είναι η νέα πλατφόρμα να αποτελέσει το κεντρικό ψηφιακό σημείο για τους εργαζόμενους και επαγγελματίες στον πολιτιστικό και δημιουργικό τομέα και να απλουστεύσει τον τρόπο με τον οποίο ασφαλιζονται οι επαγγελματίες του κλάδου.

Το Έργο «Εργασιακές και Ασφαλιστικές Μεταρρυθμίσεις στο δημιουργικό και πολιτιστικό τομέα» με κωδικό 2022ΤΑΟ1400025 έχει ενταχθεί:

1. Με την υπ' αρ. πρωτ. 20041 ΕΞ 2022/15.2.2022 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών (ΑΔΑ: 6ΥΤ7Η-ΦΛ8) «Ένταξη του Έργου με τίτλο «SUB 1.1 – Εργασιακές και ασφαλιστικές μεταρρυθμίσεις στο δημιουργικό και πολιτιστικό τομέα» (κωδικός ΟΠΣ ΤΑ 5158639) στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.»,
2. Με την υπ' αριθ. ΑΠ: 44948/29.04.2022 (ΑΔΑ: 6ΚΩΕ46ΜΤΛΡ-ΙΘΨ) απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων στο ΠΔΕ 2022, βάσει των ειδικών και γενικών διατάξεων που περιλαμβάνονται σε αυτή.

Επίσης υλοποιείται βάσει της υπ' αριθ. ΑΠ: ΥΠΠΟΑ/96203/08.03.2022 (ΑΔΑ: Ρ45Ρ4653Π4-1Φ7) Υπουργικής απόφασης με ίδια μέσα της Σύμβασης (Υποέργου) 1, του έργου «Εργασιακές και ασφαλιστικές μεταρρυθμίσεις στον δημιουργικό και πολιτιστικό τομέα» με κωδικό ΟΠΣ ΤΑ 5158639, το οποίο υλοποιείται στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, Πυλώνας Ανάκαμψης 4, Άξονας 4.6, Κωδικός Δράσης 16715.

Οι ενέργειες που αφορούν στο αναφερόμενο έργο, το οποίο χρηματοδοτείται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, ακολουθούν όλες τις νόμιμες διατάξεις του ν.4412/2016 (Α' 147/08.08.2016) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τις τελευταίες αλλαγές από τον ν.4914/2022. Το Ίδρυμα Θεμιστοκλή & Δημήτρη Τσάτσου- Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου ανέλαβε την «Εκπόνηση μελέτης χαρτογράφησης-καταγραφής του εργασιακού και ασφαλιστικού πλαισίου των εργαζομένων και επαγγελματιών στον πολιτιστικό και δημιουργικό τομέα» του υποέργου / ΠΕ 2 στο πλαίσιο του προαναφερθέντος έργου βάσει της υπ' αριθ. ΑΠ: ΥΠΠΟΑ/131505/28.03.2022 (ΑΔΑ:95ΞΛ4653Π4-ΕΧ8) απόφασης της Διεύθυνσης Ανάπτυξης Σύγχρονης Δημιουργίας, βάσει των διαδικασιών που προβλέπονται στις ανωτέρω διατάξεις.

Ως προς το τιθέμενο με την επιστολή ζήτημα της διαβούλευσης με τους εργαζόμενους και επαγγελματίες του κλάδου:

Με την αναφερόμενη επιστολή της η ΠΟΘΑ επικαλείται έλλειψη διαβούλευσης. Ωστόσο στην ίδια αυτή επιστολή της, η ίδια η ΠΟΘΑ, αναφέρει ότι κλήθηκε από τον ανάδοχο που έχει

αναλάβει το έργο της χαρτογράφησης να υποβάλλει τις απόψεις της, όπως άλλωστε προβλεπόταν στο έργο της χαρτογράφησης όπως το είχαμε σχεδιάσει, ακριβώς γιατί στόχος ήταν το έργο της χαρτογράφησης της υφιστάμενης κατάστασης να λάβει χώρα μέσα από ειδική διαδικασία διαβουλεύσεων με εργαζόμενους και επαγγελματίες της Τέχνης και του Πολιτισμού.

Ειδικότερα στο πλαίσιο του έργου, ο ανάδοχος υποχρεώθηκε να προβεί μεταξύ άλλων σε «αποτύπωση των υφιστάμενων δυσλειτουργιών μέσω αξιολόγησης και επεξεργασίας των αποτελεσμάτων, δεδομένων και στοιχείων που θα προκύψουν μέσω συνεντεύξεων με αυτοαπασχολούμενους / επαγγελματίες (ή/και ενώσεις αυτών), εργοδότες (ή/και ενώσεις αυτών) και εργαζομένους, (ή/και ενώσεις αυτών) του πολιτιστικού και δημιουργικού τομέα και συγκεκριμένα με τουλάχιστον δύο (2) κατά το δυνατόν αντιπροσωπευτικούς», για κάθε μία εκ των κατηγοριών εργαζομένων και επαγγελματιών «με στόχο τον εντοπισμό και την ανάδειξη των ιδιαίτερων παραγόντων του εργασιακού χώρου του πολιτιστικού και δημιουργικού τομέα που οδηγούν σε υποαμειβόμενη και υποασφαλιζόμενη εργασία, έργο και αδήλωτη παροχή υπηρεσιών».

Στο πλαίσιο της υποχρέωσης αυτής, ο ανάδοχος απευθύνθηκε σε δεκάδες αντιπροσωπευτικές ενώσεις εργαζομένων και επαγγελματιών, αλλά και σε μεμονωμένους εργαζομένους και επαγγελματίες με στόχο την αρτιότερη καταγραφή των προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο κλάδος, και προφανώς, στην ΠΟΘΑ.

Για την ακρίβεια, στην προκειμένη περίπτωση και στο συγκεκριμένο έργο, το ΥΠΠΟΑ δεν περιορίζεται στην εκ του νόμου προβλεπόμενη διαδικασία διαβούλευσης, αλλά μέσω κινήσεων όπως η παραπάνω εισήγαγε στάδιο προδιαβούλευσης και συγκέντρωσης προτάσεων από τον πολιτιστικό και δημιουργικό τομέα, σε ένα εν πολλοίς συμμετοχικό και συμπεριληπτικό μεθοδολογικά σχήμα.

Όπως και με το Μητρώο Καλλιτεχνών, έτσι και με αυτό το έργο του ΥΠΠΟΑ, ο κλάδος αντιμετωπίζει αρχικά με δυσπιστία τόσο τις προθέσεις όσο και τις πράξεις του Υπουργείου, γεγονός εν μέρει κατανοητό καθώς είναι η πρώτη φορά που το ΥΠΠΟΑ προχωρά σε τέτοιες ανοιχτές διαδικασίες και συμμετέχει ενεργά με δική του πρωτοβουλία στην βελτίωση των εργασιακών συνθηκών των εργαζομένων του πολιτιστικού και δημιουργικού τομέα. Δυστυχώς, η δυσπιστία αυτή εκφράστηκε και με την άρνηση ορισμένων εργαζομένων και επαγγελματιών και των ενώσεων τους να συνεργαστούν με τον ανάδοχο, γεγονός που έθετε σε κίνδυνο την ορθή καταγραφή των προβλημάτων του κλάδου, βήμα απαραίτητο για την αναμόρφωση του πλαισίου. Το ίδιο είχε συμβεί και με τη διαμόρφωση του Μητρώου Καλλιτεχνών εξάλλου στην πρώτη του φάση.

Η δυσπιστία αυτή αποτυπώνεται και στην παρούσα αναφερόμενη επιστολή της ΠΟΘΑ. Για τον λόγο αυτό μέσω του αναδόχου, απευθύνθηκε η κάτωθι από 21.4.2022 επιστολή του Υφυπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού σε όλους τους συμμετέχοντες:

«Αξιότιμες/Αξιότιμοι,

Το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, αντιλαμβανόμενο πλήρως την ανάγκη μεταρρυθμίσεων στο εργασιακό και ασφαλιστικό πλαίσιο των εργαζομένων και επαγγελματιών της τέχνης και του πολιτισμού καθώς και την ανάγκη αναγνώρισης και θεσμικής αποτύπωσης των ιδιαιτεροτήτων του κλάδου, και αφουγκραζόμενο και τα διατυπωμένα κατά καιρούς αιτήματα του κλάδου, ενέταξε στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας ειδικό έργο με τίτλο «Εργασιακές και ασφαλιστικές μεταρρυθμίσεις στο δημιουργικό και πολιτιστικό τομέα».

Το πρώτο στάδιο του έργου περιλαμβάνει την εξέταση και αξιολόγηση του υφιστάμενου εργασιακού και ασφαλιστικού θεσμικού πλαισίου των εργαζομένων και επαγγελματιών της τέχνης και του πολιτισμού, την καταγραφή των δυσλειτουργιών και την διαμόρφωση ολοκληρωμένου σχεδίου προτεινόμενων θεσμικών αλλαγών με στόχο την θωράκιση των εργασιακών και

ασφαλιστικών δικαιωμάτων των εν λόγω εργαζομένων και επαγγελματιών. Το πρώτο αυτό στάδιο είναι απαραίτητο για την οποιαδήποτε σοβαρή θεσμική μεταρρύθμιση, καθώς χωρίς την αποτύπωση των δυσλειτουργιών είναι αδύνατον να υπάρξει θεσμική μεταρρύθμιση που θα ανταποκρίνεται στα αιτήματα και τις ανάγκες του κλάδου.

Η καταγραφή των δυσλειτουργιών απαιτεί την συμμετοχή του κλάδου, διότι μόνο οι ίδιοι οι εργαζόμενοι και επαγγελματίες της τέχνης και του πολιτισμού, δηλαδή εσείς, είστε σε θέση να καταδείξετε τις συγκεκριμένες ανάγκες, τις συγκεκριμένες δυσλειτουργίες και τα αίτια αυτών.

Για την καταγραφή αυτή έχει χρησιμοποιηθεί ένα ερωτηματολόγιο, το οποίο, εκ των πραγμάτων, ως απευθυνόμενο σε διαφορετικές ειδικότητες επαγγελματιών και εργαζομένων της τέχνης και του πολιτισμού, με εξαιρετικά διαφορετικές ανάγκες έκαστη, είναι διαμορφωμένο προκειμένου να μπορεί να ανταποκριθεί κατά τρόπο γενικό στις ιδιαιτερότητες όλων αυτών των διαφορετικών ειδικοτήτων.

Παραλλήλως, είναι αυτονόητο, ότι αιτήματα που κάθε κλάδος κρίνει ότι εκφεύγουν αυτού του πλαισίου που έχει οριστεί από το ερωτηματολόγιο, μπορούν να υποβληθούν με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο (υπόμνημα κ.λπ.), στον φορέα που έχει αναλάβει να διενεργήσει την χαρτογράφηση, το Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ίδρυμα Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου.

Για τον λόγο αυτό, σας καλούμε όλες και όλους, να ανταποκριθείτε με όποιον τρόπο μπορείτε, στην καταγραφή των δυσλειτουργιών, μέσω της διαδικασίας που σας έχει ήδη απευθυνθεί, γιατί είναι ο μόνος τρόπος να μπορέσουμε όλοι μαζί να δημιουργήσουμε ένα θεσμικό πλαίσιο που θα θωρακίζει τον κλάδο και θα εξασφαλίζει την βιωσιμότητά του.»

Σε κάθε περίπτωση, θα υπάρξει και επόμενο πλαίσιο διαβούλευσης σε επόμενα στάδια του έργου ενώ εξάλλου, όπως πολύ καλά γνωρίζουν και οι εργαζόμενοι και επαγγελματίες του κλάδου, αλλά και τα σωματεία τους, το Γραφείο του Υφυπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού αρμόδιου για θέματα σύγχρονου πολιτισμού είναι και παραμένει πάντα ανοικτό τόσο σε συναντήσεις, όσο και σε έγγραφες προτάσεις.

Ο Υφυπουργός
Πολιτισμού και Αθλητισμού
Νικόλας Γιατρομανωλάκης

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού
2. ΓΔΣΠ